

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 10. mal. srpana 1893.

Štev. 19.

Vaš in naš trud.

(Iz Istre.)

Tu na daljnem jugu v kršni in brižni Istri opazujemo Vaše narodno delo, vrli Korošci! Kakor da vstajajo zdaj sami junaci med Vami, tako dvigate lepo a strahovito tlačeno Koroško. Dozdeva se mi, kakor da bi v prejšnjih desetletjih bolj poredkoma vsplapolal ogenj narodne navdušenosti, narodnega dela med Vami, le posebno o izvanrednih časih volitev, a sedaj pa kakor da bi se probudil naš jugoslovanski „kraljevič Marko“, ki po pravljici spi tam nekje v kotu, a kedar se probudi, oh to bo narodno vstajenje in veselje, to bo narodna spomlad!

Ali ni res? Kakor angelji rešilci tekajo Vaši slavnoznanani prvaci po sestankih katoliško-političnega in gospodarskega društva ter Vam oznanjajo na verski podlagi, pa prav v domači obliki in praktično blage besede o Vaši koristi in sreči. Kakor poganjajo v vigredi lepe cvetke iz tal, — nè, kakor da bi podzemeljski duhovi Vam nosili srečo, tako rastejo Vaše cveteče posojilnice, kakor malo kje na svetu, in se množi narodno blagostanje. Slednjič se rado ozira Vaše oko na nebo, na gorah in gričih se vzdigujejo Vaše prošnje za blagor Vaš in našega ljudstva k Vsemogočnemu ter časté za Bogom naša največja dobrotnika sv. Cirila in Metoda. V viden znak zahvalnosti za vero krščansko in omiko palite pa na stotine kresov na staroslavni tleh dičnega Korotana, kakor nikjer na Slovenskem. O kako čarobno, kako lepo! Sama nebesa Vam odgovarjajo, ker Vam nebeske luči, zvezdice, tako prijazno nasproti blišče! Pravo Korotanci! Že sosede — celo močne Nemce je strah, zato javkajo in stekajo po svojih nemških glasilih. A naj le javkajo! Kaj? — celó vraga je strah pred takimi verskimi in narodnimi junaci. Naj ga bo strah!

Ali naj bi torej nekoli zdaj še mlačni Korošci obupali nad našo bodočnostjo? Nikakor ne! Vsi Slovenci gledajo na Vas. Nikdar se ne vstrašite! Mala peščica kristjanov Slovencev se ni bala na sv. Ahacija dan pri Sisku pred 300 leti toliko tisoč turških sovragov. Pogum velja!

Dà! To velja tudi za nas Istrijance. Tudi mi imamo dela več ko zadosti. Kakor Vi, moramo se tudi mi najprej boriti za naše občine, da jih

iztrgamo iz krempljev sovraga. A naprotnik naš je vražje hud. Ne smem vsega povedati, še celó vse resnice ne, da ne bo list zaplenjen, le toliko rečem, da proti nam delajo vse moči, bi rekel človečje in peklenske. A naša beseda, naš trud, naše delo skoro nikoli in nikjer ne velja. Najbolj tlačeni smo Slovenci v Istri, na Koroškem in na Šleskem; a še najhujše je v Istri. Vam vsaj včasih dopusté še kaj veljati — in vedite, Vi ste premožniši. A mi? O Bože pomiluj! Za sužnje nas imajo in naše ljudstvo včasih le kuhano koruzo pa luk jé.

A ne vdamo se! Ne bojimo se! Koga neki? Da je le Bog z nami. In upamo, da je, ker na naši strani je pravica. Kakor junaci v vojski pri Aspernu in Austerlizu grm za grm, tako tudi našinci trgajo vsako pest zemlje protivnikom izpod nog. In dobivajo vedno po malo, nasprotniki celo kmetiško zemljo izgublajo. Do noči tu pa tam so stali lačni in žejni ko skala, da ne bi nas ogoljufal sovražnik. Ti solnce z neba si gledalo in pričlaš, da je res. In še so nas goljufali včasih — pa ne vprašajte kakó! Vse dam tija, kar imam domá, če bo le zmaga naša, rekel je nekdo. In ni bila. V kletih so čakali zaprti sovražniki. A vdručič? Bila je zmaga naša. Za 200, 500 dá za 1000 gld. se niso našinci nasprotnikom prodali.

Še bo huda pela, posebno drugo leto, ko bodo spet — in sicer morda odločilne volitve za Istro. Bože pomozil!

Gospodarstvo naše je slabo in preti še huje postati; skoro vedne burje in nalivi nam jemljejo zemljo od tal. Okroglega nemamo. Tovaren ni. Zato malo društev — le tri posojilnice veljajo za nas. Hvala Bogu tudi za té!

Pa ipak, ako bodo našinci vladali, boste videli, da z Božjo pomočjo bomo éudeže delali. Molite dobra srca za nas, saj smo si takó podobni in bratje. Naši listi, naša društva večkrat Koroško imenujejo. Vidimo, da se tudi Vaš ljubi „Mir“ — le sovražnikom nemir — nas včasih spominja. Le složno lepo, mili bratje! Rodoljub.

Dopisi prijateljev.

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Gospod Vekoslav Knafelc, c. k. uradnik drž. železnice v Beljaku, 1 krono; é. g. Jan. Lubej, župnik v Slov.

ljem.“ Knez se nasmehne misleč si: „Glej, ta kadi, da ne zadremlje.“

Drug večer je bil knez povabljen k nekemu turškemu paši v goste. Po večerji sluge ponudijo gostom smodke in pipe. Knez opazi, da paša strastno kadi in ker se ni mogel ž njim pogovarjati ne znajoč njegovega jezika, povpraša tolmača, zakaj da paša toliko kadi? Oni mu odgovori, da paša tako navadno kadi, ker brez kajenja ne bi mogel zaspati. Sedaj je bilo to knezu odveč in je prenehal povpraševati, zakaj da ljudje kadijo. Kdo more vse to razumeti? Eden kadi, da boljše prebavlja, drugi da lakote ne čuti, tretji da ne zaspi, četrti pa, da more bolje zaspati. Kaditi po tem takem je za vse dobro, si je mislil knez in kadil kakor prej. (Iz srbskega.)

Sedem sodnikov.

V neki vasi so se vaščani radi kregali in tožili. Ker so jih pa vedne tožbe veliko stale, izvolili so sedem pravičnih sosedov, da bi le-ti vse tožbe razsojevali.

Nekega dné se zgodi, da se dva vaščana skregata. Nazadnje reče eden drugemu: „Saj te vsak pozna, kakšen ptič si!“ Te besede vaščana tako razkačijo, da svojega soseda takaj zatoži pri vaških sodnikih. Ko pride zatoženec pred nje, se roti, da s to besedo ni mislil nič hudega, ampak je rekel sosedu „ptič“ le zato, ker se piše „Ščinkovec“. Pa vse je bilo zastonj, moral je 6 novcev kazni plačati. Ko plača, prosi sodnike naj mu dovolijo jih nekaj vprašati. Sodniki radovedni, kaj jih bode vprašal, mu takoj dovolé. On pa pravi: „Kako boste teh 6 novcev med se razdelili, ko vas je

Šmihelu, 2 kroni; Klara Müller, v Uršulinskem samostanu v Celovcu, 1 krono; é. g. Fr. Muhl, župnik v St. Lipsu, 2 kroni; Tomaž Aichholzer, posestnik na Brdu, 1 krono; Neimenovan rodoljub izpod Jepe 1 krono; Lovro Koban, posestnik v Kotmari vasi, 2 kroni; Karol Modrič v Celovcu 1 krono; iz Globasnice: Franjo Čebul 1 krono, Peter Hutter 1 krono, Ana Hutter 1 krono, Janez Vrtnik 1 krono, Miha Čebul 1 krono; iz Podjune: Janez Jekl 1 krono, Fr. Wölbl 1 krono, Luka Dobaje 1 krono; v Celovcu: Zmagoslav Hönigschmied 2 kroni, stud. jur. Vekoslav Kokalj 2 kroni, é. g. c. k. voj. duh. Matija Rihtarič 2 kroni; Miha Keržič, trgovec Podkloštom, 6 kron; Bošt. Florenin, Podkloštom, 1 krono; skupaj 32 kron. Lepa hvala! Živel! nasledniki.

Iz Celovške okolice. (Slaba letina v zahodni Evropi.) Od vseh strani se časnikom poroča, da bode letos slaba letina. Skoraj največ v tem oziru je zadeta francoska dežela; koj spomladi tam ni deževalo celih 65 dnij. Potem je sicer nekaj malega deževalo, ali sploh se more reči, da Francoska letos ni imela izdatnega deža. Velika suša je vničila vso spomladno krmo. Žito je v žalostnem stanu in ravno tako vinogradi. Od l. 1856. ni bilo na Francoskem takšne suše, kakor letos. Vsi kmetje brez razločka prodajajo živino, za katero nimajo krme. Krava stane sedaj na Francoskem 8—10 gld.; velik vol 26 gld. — Ravno taka je na Nemškem, posebno v južnih pesečnih krajih. Na Bavarskem krmijo živino, da bi od lakote ne umrla, z listjem. V reki Fuldi je bojda že cele tisoče rib poerkalo, ker je premalo vode. Pri nas na Avstrijskem sicer do zdaj ni še tako slabo kakor v Nemčiji ali celó na Francoskem, ali dobra letina tudi ne bo. Suša spomladi je veliko škodovala. Tožbe kmetov se množijo dan na dan. To bode menda tudi poslanec spodbudilo, da bi opomnili finančnega a posebno vojaškega ministra, da bi se v državnem gospodarstvu malo bolj varčevalo.

Iz Soteske. (Vprašanje.) Nedavno sem se sprehajal po senčnati Soteski in se na vrhu gore, utrujen od daljše hoje, vsedel na štor pod starim borovcem, odkoder sem imel prav lep razgled na Celovec in njegovo okolico. Premišljeval sem to in ono o Slovencih, o njihovi osodi in preprih, ko kar na enkrat prifrčita dva vrabca, se vsedeta na borovec in začneta med seboj živahno kramljati in čvrčati. Čvrčanje se mi je zdelo nekako znano, šlo je malone tako, kakor ko se slovenski otroci v nemški šoli učé, kako se mora „taič pohrusten“. Kmalu sem se kramljanju privadil in zastopil ves vrabčev pogovor. Spoznal sem, da sta vrabca iz

sedem?“ Sodniki so mislili, da se ž njimi norčuje in ga še enkrat za 6 novcev obsodijo. Radovoljno jih plača, potem pa gre vun in duri prav trdo zapré. Sodniki ga pokličejo nazaj in hočeš-nočeš mora zopet 6 novcev plačati. Ko pride vun, duri zopet odpre, glavo v izbo pomoli in pravi: „Je-li tako prav?“ Sodnike to še bolj vjezi in še enkrat ga obsodijo za 6 novcev. Zdaj se poda proti svojemu domu, a med potjo pravi: „Jaz mislim, ako bi prišel pred naše sodnike sam Bog, bi ga tudi kaznovali!“ To sliši nek hlapec in ga zatoži. Sodniki ga znova pokličejo in zopet je moral plačati 6 novcev kazni. Sedaj pa si hitro zaveže usta z ruto in leti domov; mislil je namreč: ako grem počasi, gotovo zopet kaj rečem, radi česar me naši sodniki za krivega spoznajo.

Smešničar.

Hribolazec: „Kako je to: na kažipotu stoji, da je do vas ena ura hodá, jaz sem pa tri ure hodil?“
Kočar: „Če bi se resnica zapisala, potem bi ne bilo nobenega tujca blizu, in jaz bi nič ne zaslužil.“

Mišič: „Vi ste ja imeli ameriški dvoboj in ste zgubili. Kako pa, da se niste ustrelili?“

Mušič: „Saj sem se, pa se nisem zadel.“

Miha: „Zakaj pa se reče „materni“ in ne „očetov“ jezik?“

Jaka: „Ker očetje doma ne smejo veliko govoriti.“

Pabérki.

Zakaj ljudje kadijo?

Neki knez je sedel po južini v svojem mehkem naslonjaču in — kadil; na enkrat mu v glavo pride misel, zakaj da ljudje prav za prav kadijo, in je sklenil povprašati ljudi. Obišče torej najprej svojega dobrega prijatelja ter ga vpraša: „Predragi prijatelj, povej mi, zakaj kadiš?“ Oni mu odvrne: „Zakaj pa mene vprašaš, saj ti to gotovo najbolje veš, ker si strasten kadilec. Ali ti ne diši smodka po južini? Oh, to zeló ugaja in pospešuje prebavljenje.“ — Torej, ta kadi zavoljo boljšega prebavljanja, reče sam sebi knez, pa odide.

Drug dan gre po ulici in sreča kmeta, ki je iz svoje črnike pipice puščal goste dimove v zrak. Ustavi ga in prijazno vpraša kmeta: „Reci mi, brate, zakaj kadiš?“ — „Eh dragi gospod,“ odgovori kmet, „danes nisem še ničesa jedel in kedar kadim, ne čutim toliko lakote.“ Kneza je ta odgovor presenetil, ker je bil baš nasproti onemu njegovega prijatelja. Eden kadi, da bolje prebavlja, drugi pa, da potolaži lakoto, začudi se knez, migne z ramami ter odide.

Zvečer pride v neko gostilno, v kateri je mislil počiti in tudi prenočiti. Gostilničar ga uljudno in spoštljivo sprejme in koj potém prižge svojo cigareto. Knez videč to, gre k njemu in ga vpraša: „Ljubi gospod, povejte mi, zakaj prav za prav kadite?“ — „Oprostite, blagorodni gospod,“ odgovori gostilničar, „pričakujem tako svoje goste pozno v noč; kadim, da preženem spanje in da ne zadrem-

Celoveca domá in prav huda nemškutarja. Pripovedovala sta si o zadnjem shodu nekega Celovskega „nemškega društva“ (Deutscher Verein), pri katerem se je zbralo celih — 15 pristnih (?) Germanov, ki so se posvetovali, kako bi se kar na enkrat moglo utopiti vse koroške „bindišarje“ v žlici neslanega kropa. Kajpak me je to pripovedovanje močno zanimalo! Pravila sta si vrabea med drugim tudi, da je nek Celovski „kofetar“ na shodu pripovedoval, da so Slovencem na razpolago veliki zakladi, ktere rabijo za svoje namene in po kterih so tako mogočni, da Nemcem menda nočejo več pustiti mirú! Ko sem to slišal, sem pazno vlekel na uhó, da bi še čul, kje neki so tisti slovenski „zakladi“ skriti! Pa, imel sem smolo! Ravno ko starejši vrabec hoče mlajšemu še to povedati, začne pastir na bližnjem pašniku žvižgati „Hej Slovani“, kar je nemška vrabea tako razkačilo, da sta jo urno popihala proti Celovcu, kjer imata menda prosto stanovanje pri znanem „velikanu“ v stolnih ulicah. — Močno sem se čudil, ko par dnij pozneje berem tudi v Graški „Tagespost“ o onih slovenskih zakladih. Pa tudi tam ni povedano, kje so zakopani ti „zakladi“. Ker je pa jako važno za nas, da le še to zvemo, prosim, naj bi g. „kofetar“ nam še to naznaniti blagovolil! Ko dobimo zaklad, potem se vsaj lahko oddahnejo naši rodoljubi, ki morajo sedaj vedno žrtvovati iz svojega za narodne namene. Tudi prvih kron za Ciril-Metodovo družbo ne bo več treba zlagati. Lahko pa potem te krone, vsaj po mojih mislih, darujemo za to, da se popravijo obrušene podplati raznih nemških rogoviležev, ki se sučejo vedno okrog slovenskih kmetov, da bi jih vjeli na svoje limanice. Radi vsega tega prosim prijaznega odgovora

Radovednež.

Iz Bilčovsa. (Toča.) Grozna nevihta je prišla dné 29. rožnika, na dan sv. Petra in Pavla. Ob štirih popoldne so se privlekli strašni črni oblaki, in je začela padati ledena toča, da nas je bilo strah; v kratkem času ni bilo družega kakor proglje. Zavaljo lanske slabe letine, ker je tudi dvakrat toča pobila, je vsaki komaj čakal na novi pridelek, zdaj pa imamo gola črna tla. Zavaljo lanske slabe letine je moral marsikteri še seme kupiti, da je vsejal, zdaj je pa vse drobno. Kaj je nam zdaj početi, ker je že prej bilo tako siromaštvo pri nas, in zdaj je še ta nesreča prišla čez nas! Družega nam ne kaže, kakor živino prodati, in od česa pa živeti? In dati ji pa tudi nemamo kaj, še paše ni, da bi se zdaj preživela. In tudi vode so prišle tako strašne, da je več mlinov vzelo, da še sledu ni, kje so stali, in veliko njiv in travnikov s peskom zasulo, da je čudno pogledati.

Iz Zabnic. (Odpustki za sv. Višarje.) Sv. Oče, papež Leon XIII. so podelili s pismom dné 13. junija t. l. pobožnim romarjem k Mariji Devici na sv. Višarjih za 10 let te-le odpustke:

I. popolnoma odpustek vsem vernim kristjanom, kteri zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa zgrevano in vredno sprejmejo, romarsko cerkev pobožno obiščejo in tam molijo na namen sv. Očeta. Ta popolnoma odpustek se more sicer vsak dan, pa od vsacega romarja samo enkrat v letu zadobiti;

II. odpustek 7 let in 7 kvadragen (kvadragna = 40 dni) vsem pobožnim romarjem, kolikorkrat so skesanim srcem pri sv. maši ali pri večernicah pričujoči, in

III. odpustek 300 dni, kolikorkrat molijo zgrevano pred podobo Matere Božje.

Vsi ti odpustki se morejo tudi vernim dušam v vicah in prid obrniti.

Slovenski romarji, ki leto za letom v tako obilnem številu dohajajo na sv. Višarje, naj bi se tega spominjali in se skrbno vdeleževali ponujenih duhovnih zakladov!

Iz Sveč. (Toča.) Dnó 29. rožnika na praznik sv. Petra in Pavla smo imeli cerkveni sprevod (pranganje); bili smo veseli, da je pri taki priliki lepo vreme, ali kmalu se je naše veselje spremenilo v žalost. Opoludne so se jeli pokazovati na nebu črni oblaki, ki niso ugajali izkušnim gospodarjem. In res ni trajalo dolgo in navstal je vihar, kteri nam je ob 4. popoldne prinesel točo; če tudi je šla samo kakih 10 minut, vendar je vničila v nekterih krajih vse poljske pridelke. Največ so prizadeti kinetje v Bilčovsu, v Svečah, na Poljani, v Svetni vesi in nekoliko tudi v Št. Janži. Lansko leto je nam toča pobila in letos zopet! Bog pomagaj!

Iz našega kraja. (Premišljevanje samotarjevo.) Nam ubogim Slovencem se po vseh kotih vsiljuje jezik, kteri je nam tuj, kterega mi ne razumemo; vsiljuje se nam nemščina, kakor da bi mi brez nemščine ne mogli živeti in kakor da bi mi bili še le takrat prav srečni, kedar svoj jezik zavržemo in se nemščine oklenemo. Vsak pameten človek pa mora spoznati, da od samega jezika ni odvisna prava sreča in blagostanje národa. Jako važni pogoj za splošno blagostanje národa je gospodarsko vprašanje in po tem takem je

vse eno, če govori kteri národ turški, hrvaški ali ruski; ali to ni vse eno, če se razširja med národom blagostanje ali revščina, zanemarjenje mladine, nenravnost itd. Kajti ljudstvo zanemarjeno, ljudstvo nenravno je nevarno za človeštvo, nevarno za celo državo, za celo domovino. Jezik sam na sebi nima nobenega vpliva na blagostanje in nravnost národovo. Torej je to hudodelstvo, je to velika krivica, ako se kteri jezik n. pr. nemški povzdiguje nad gospodarsko blagostanje, ako se pravi, da bodo le takrat Slovenci srečni, ako bodo ponemčeni; ravno tako je krivično, ako se društvo, kakor je n. p. koroški „Bauernbund“, več peča s ponemčevanjem nego z gospodarskimi zadevami kmetov. — Tudi s krščanskega stališča je ono povzdigovanje in hvalisanje nemščine najmanj — bedarija. Pred Bogom so vsi jeziki in vsi národi enaki. Pred Bogom nima noben národ — torej tudi ne nemški — nobenih predprav, pred Bogom velja samo ljubezen. Niti Nemcem, niti Slovanom, niti Francozom, niti Lahom Bog ni obljubil nebes, ampak samo tem, kteri ga ljubijo. Pred Bogom se ceni človek po tem, koliko je v njem Božje ljubezni poleg besedij sv. Pisma: „Ako bi človeške in angeljske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, bi bil kakor bučeč bron ali zvoneč zvonec.“ Če so torej vsi národi in vsi jeziki pred Bogom enaki, je gotovo velika krivica, ako hoče močnejši národ slabjšega potujčiti. Zakaj ravno zató, ker eden jezik velja pred Bogom toliko, kakor drugi, je brezmejna nepravilnost, vsiljevati nekteremu národu jezik tuji. S tem se nalaga tistemu národu, kteri ima biti potujčen, ogromno delo, da bi se namreč naučil tujega jezika, kar je pri mnogih ljudéh združeno z velikimi težavami. S takšnim vsiljevanjem tujega jezika se prav za prav kraté tudi pravice národove in posebno še pravice starišev. Zakaj le stariši, pa ne drugi ljudje, imajo pravico določevati, kako naj se otroci vzgajajo. Pravica starišev je sveta in greh bi bil, ako bi kdo hotel siliti katoliške stariše, da bi otroke pošiljali v judovske ali mohamedanske šole; in tako je tudi greh, ako kdo sili stariše, da bi svoje otroke pošiljali v nemške šole, v kterih se njih otroci ponemčujejo.

Iz Rožne doline. (Kaj pa bo s postavo o žganjpitju?) Pred nekim časom je bila na dnevnem redu angleškega državnega zbora postava, ktere namen je, da bi se zmanjšalo ogromno število gostilnic in da bi se nekako v okom prišlo čedalje rastočemu žganjpitju. Tudi pri nas na Avstrijskem že pred dolgo leti se je stavil v državnem zboru predlog, da bi se žganjpitje omejilo. Leta 1891. je vlada vnovič ta predlog priporočila in želela si je, da bi postal v kratkem postava. Še dobro se spominjamo, s kakšnim veseljem je bil ta predlog sprejet od vseh pravih prijateljev ljudstva. Toda leto za letom mine in obljubljena postava še zmirom leži v državni kanceliji, ktera se bode o nji znabiti še kakih 20—50 let posvetovala. Kolikorkrat se je že dokazalo, da žganje ljudem škoduje, da jim pamet vzame in da jih spravlja na beraško palico! Kolikorkrat se je že dokazalo, da ravno one gostilne, kjer se žganje prodaja, so gnjezdo največjih hudodelstev in pregrah! Kolikorkrat se je že vse to dokazalo in kakšen pa je vspeh? — Noben. Gostilne, kjer se žganje prodaja, so vzrok, da največ ljudij umrje, ali pa da nekteri pridejo v norišnice in bolnišnice; toda te gostilne se ne smejo odpraviti, zató ker ima država od njih največ dobička. In od česar ima naša država precej dobička, to se ne sme odpraviti, naj bi to bilo še tako ljudem škodljivo, kakor n. pr. majhna loterija. Kako žganjpitje ljudem škoduje, to nam dokazujejo statistični podatki. Na Avstrijskem je bilo od l. 1876—1880 skoraj 8000 ljudij, kteri so znoreli zavaljo nezmernega žganjpitja. Pa tega vsega naša vlada ne vidi ali pa noče videti. Pri nas so sploh čudne razmere. Ako se v nekteri občini pokaže nalezljiva živinska bolezen, takoj se strogo ukaže, da je ta kraj zaprt, če tudi ni tako velika nevarnost. Ali ko cele dežele propadajo zavaljo kuge žganjpitja, za to se vlada ne briga. „Nekaj se v tem oziru mora zgoditi, dokler ne bode pozno,“ tako kličejo vsi prijatelji ljudstva; samo vlada in državni zbor imata zmirom še časa dovolj Bog pomagaj!

Iz Velikovške okolice. (Poslanci, razširite pravice občin!) Občinam so naložene velike dolžnosti in bremena, toda pravice imajo le malo. Občine morajo skrbeti za starčke, za reveže, za bolnike in postopače. Marsikteri mladi posestnik po nepotrebnem zapravi svoje premoženje; na starost ali ob času bolezní mora pa občina za njega skrbeti. Če ima že občina tako dolžnost, naj bi se jej dala tudi pravica, da bi smela čez upravljivega posestnika varuha postaviti. Če kak tuj revež umrje, mora ga občina pokopati. Če pa umrje kak bogat tujec brez dedičev, polasti se država njegovega denarja. To pa ni prav: če mora občina skrbeti za revne tujce, zakaj bi ne smela podedovati premoženja za bogatimi tujci, ki nemajo dedičev? To bi bilo gotovo pravično, če se

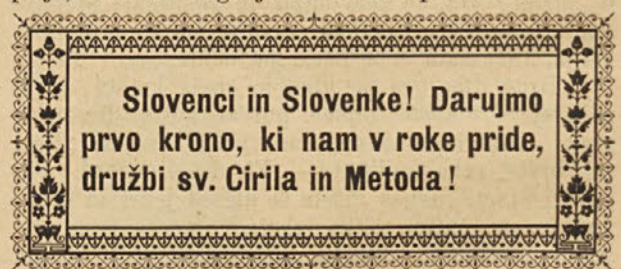
pomislí, kaj se vse od občin zahteva. Nekteri so tudi taki, da se revne delajo, pa imajo na skrivnem denarja dovolj. Kedar zbolijo, pridejo k občini podpre iskat, svoj lastni denar pa skrivajo in ga tako celega obdržijo. To tudi ni prav. To so nektere misli, ktere gospodom poslancem v premišljevanje priporočim.

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so darovali: Slavno uredništvo „Vrtevo“ 45 raznovrstnih knjig in časnikov, g. dež. poslanec Fel. Stegnar 30 raznih napevov in g. Gregorjovič Podgorski iz Slovenjegrške okolice zavitek knjig. — Prve krone so poslali: Mladi národnjaki ob bistri Soci 200 kron; slavno uredništvo „Slov. Národa“ prvo zbirko v znesku 171 kron, nabranih od 17. do 27. vel. travna t. l. Darovali so krone čast. domoljubkinje in domoljubi iz vseh slovenskih pokrajin. Navedel bo vsa njihova čast. imena naš družbin „Vestnik“ VII. zvezek. „Národ“ pa jih je znamoval od 112.—120. številke. V Črnomlju: gospa Hermína Kaisersberger in g. dr. Kaisersberger po 5 kron; gg. Fr. Ravníkar, Fr. Šetina, Fr. Štefančič, Janko Puhek, F. Koladzyn, L. Perko, A. Fabijan, J. Schweiger, T. Schweiger, J. Bučar, Pogačnik, Haika, K. Müller, F. Kopitar, F. Jerman, M. Malnerič, J. Fugina, J. Schweiger, Dragotin 1003 po 1 krono. — Družbi so nadalje naklonili: Slovenski dijaki na Dunaju po g. Ant. Furlanu 26 kron 52 bel.; dr. Iv. Rudolf, advokat v Konjicah, med tamošnjimi rodoljubi nabranih 21 kron, prva zbirka šentjakobske podružnice v Ljubljani 20 kron; darovali so: gospici A. Kadivec in M. Zalaznik po 2 kroni, gospe A. Kadivec, J. Gutnik, G. Jebračin, M. Podrekar, M. Tavčar, H. Tomec, H. Bajec, M. Malot, J. H. Prezel, M. Knez po 1 krono, gospice R. Šterk, Antonija V., Ivanka T., M. Lavrič, g. J. Knez, Neimenovanec po 1 krono; mestni župnik č. g. Vrhovnik 20 kron; č. g. Janez Zablatnik, župnik v Št. Iži na Dravi, 20 kron v zlatu; g. J. Širca v Zalcu nabral 15 kron; darovali so g. Sidoni Kukec, A. Kukec, Mimica Žuža, E. Kukec, A. Goršek, J. Širca, R. Senica, J. Žigan, J. Senica, E. Širca, Neimenovanca, J. Kač, J. Vidmajer, V. Naprudnik, F. Slavinec po 1 krono; g. dr. Alojzij Homan 10 kron; iz Slovenjegrške okolice g. Gregorjevič Podgorski 7 kron, Jakobovič Selski 1 krono, Srabotkovič Josipina 1 krono, Vovkovič Ana 1 krono, — v vsem 10 kron; g. mag. farm. J. Hočevar 8 kron, nabranih v Kranjskem okraju, darovali so gosp. Franjca Kepic in g. Hočevar po 2 kroni, č. g. Krek in Pavlič, kaplana v Črkljah, g. Petrovec, g. Gašperlin, po 1 krono; g. F. Domicelj 6 kron 80 bel., nabranih v Zagorji na Pivki; neimenovana národnakinja iz Skofjeloške okolice 5 kr., pri shodu graških Slovencev so darovali prvo srebrno krono gospa Razlag, g. K. Ljubeč, dr. Klasine, Fr. Žohar, vesela družba v Idriji po g. Filipu Vidicu 3 kr. 26 bel.; mestni odbornik Žagar 3 kr.; č. g. Ant. Žlogar 2 kr., gospa Boltavzarjeva, g. J. Sibanc iz Konjiške vasi, g. Dav. Frančič v Črnomlju, g. Fr. Finžgar, učitelj v Črnotici v Istri, Ivana Bončar, Vida pl. Bleiweis-Trsteniška, učenka, Boris Zarnik, učence IV. razreda, gospa Marija Umberger, gospa Helena Bev, gospica Mici Umberger po 1 krono. — Vam darovateljem prvih kron — národ ne bo odrekel tistega venca, ki pristuje glavi vsacega onega rodoljuba, ki ima ljudstvu vselej odprto roko in odprto srce.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Loža pri Cirknici. (Sv. misijon.) Dragi „Mir“, povsod se nahajaš, tudi v naši dolini se dobiš. Sprejmi torej kratek dopis tudi iz našega kraja. Poročati hočem o sv. misijonu, ki smo ga tukaj imeli. Ukljub ogromnemu delu, ki ga zdaj kmet ima, bilo je pobožnega ljudstva zmirom veliko v cerkvi. Srčno zahvalo izrekamo č. gg. misijonarjem, ki so nam podali toliko lepih nauk! Naj bi njih besede v naših sreih dober sad obrodile! Zahvalimo lepo pa tudi vse č. gg. duhovnike, ki so se trudili v spovednicah, posebno domačemu gosp. župniku, ki so nam sv. misijon prekrbneli. Vsi farani z malimi izjemami so prejeli sv. zakramente, tudi uradniki in učitelji, kar je vse hvale vredno. Kaj ne, pri vas na Koroškem kaj tacega ne vidite! Vseh oči so se rosile, ko so ljubeznjivi gg. misijonarji od nas slovó jemali. Bog naj jih spremlja po vseh potih in naj blagoslovi njih trud!

Iz Klevelanda v Ameriki. (Kažipot za izseljence.) Ker mnogo Slovencev sémkaj pride, podam jim sledeči nauk: Taki, ki niso zdravi, ali imajo telesne napake, naj ne hodijo v Ameriko, ker take v Novem Jorku odberejo in nazaj pošljejo. Parobrodi dobro vozijo, pa na francoskih je boljša postrežba, kakor na nemških. Kteri mislijo priti v Kleveland Ohio, naj si zapišejo naslov domače slovenske gostilnice: „St. Clair str. 1094 Lowrency Corner Chleveland Ohio.“ Tukaj izvejo za vse znanee. Avstrijanci sploh tukaj prenočujejo. Naslov te gostilnice naj kar na železniški postaji kakemu postreščeku pokažejo, da jih tje zapelje, tako se izognejo nadležnim pobalinom.

Glasovi nasprotnikov.

„Bauernbund“

je imel dné 18. rožnika v Trgu svoj občini zbor in XX. „Bauerntag“. Kakor navadno, se gospodje tudi ob tej priliki niso mogli zdržati, da bi ne udarili po Slovencih! Čudno, koliko si ti gospodje dajo opraviti z nami v čisto nemških krajih! Letno

poročilo, katero je sestavil društveni predsednik Fr. Kirschner, govori o svetovnoznanelem našem deželnem „miru“, ki se moti po „posameznih agitatorjih...“, ki vsaj skušajo rušiti mir! Stara pesen to, ktere so se tudi pošteni Nemci že davno naveličali, in katero prežvekovajo sedaj edino še zagrizeni nemčurji pri „bauernbundu“ in njih ljubi prijatelji, n. pr. Dobernik, Otič itd. Te gospode bi pa vendar radi vprašali: Kdo ruši mir; ali tisti, ki drugim krade njih pravice in jim vsiljuje to, česar ne marajo, ali tisti ki brani svoje pravice, to kar mu gré po Božji in cesarski postavi? Ko nam odgovorite na to vprašanje, potem se razgovarjamo dalje, o našem — miru! — Poročilo pravi dalje: Željam „bauernbunda“ se ni ustreglo, pač pa se je ozir jemalo na želje nasprotnega (t. j. našega katoliško-političnega) društva; temu je uzrok brezobzirno postopanje tega društva. Nemški gospodi bōdi povedano enkrat za vselej, da Slovenci hodimo po čisto postavnih poti, in da se nam mora dati to, kar dosežemo, po postavi! Naj tudi „Bauernbund“ tako dela, pa se mu bode ustreglo. Kar se pa tiče „brezobzirnosti“, moramo se je pa hoditi še-le učiti k „bauernbundarjem“! — Prodajala je pri shodu svojo modrost tudi znana Celovška „velikost“, g. Dobernik. Govoril je o političnih strankah. Škoda, da nasprotni listi tega govora ne objavijo; mi bi res radi vedeli, kaj je ta gospod povedal novega, če je sploh bilo kaj novega! „Freie Stimmen“ poročajo o govoru samo, da je bil jako „poljuden“, in da je njihov urednik posebno okrcal slovansko-klerikalno stranko. *) No, g. „schriffleiterju“ povemo na uhó, da nas tudi njegova mogočna beseda še ni pohrustala in da si bōdemo tudi zanaprej še drznili dihati, — celó brez njegovega „visokega“ dovoljenja. V ostalem nas prav veseli, da se gospōda tako neumorno pečá z nami. Tako vsaj sama jasno dokaže, da še smo!

—0—

Politični pregled.

Deželna vlada v Dolnji Avstriji hoče ustanoviti več kmetijskih zadrug. Sploh so se tam začeli več brigati za koristi kmetovalcev. Bi bilo tudi za naše koroške liberalce bolj priporočila vredno, nego edina skrb za ponemčevanje! — Včeraj dné 9. mal. srpana so imeli Celjski Nemci in nemškutarji svoj nemški „parteitag“. Kaj več o tem povemo morda prihodnjič, če bo besede vredno. — Med manjše uradnike se bo zdaj enkrat razdelil en milijon goldinarjev podpore. — V pokoj stopiti misli Moravski namestnik Löbl. — Namesto dr. Trauna, ki je poslanstvo odložil, mislijo v Brezjah voliti župana dr. Jobsta za deželnega poslanca. On je „deutsch-national“. To je pač drugo ime, pa te vrste možakarji niso nič boljši od liberalcev. — Nemški Pemci hudo ropotajo, ker jim vlada noče biti v vseh rečéh poslušna in pokorna. Zdaj pravijo, da bodo vladi vojsko napovedali, seveda le papirnato vojsko v časniki in jezično v državnem zboru. Ni videti, da bi se jih Taaffe posebno bal. — V Krapinskih toplicah na Hrvaškem sta se spravila in si roke podala stara voditelja rodoljubnih Hrvatov, slavni Djakovski škof dr. Josip J. Strossmajer in dr. Starčević. Prej sta si bila v marsičem nasprotna, in zato so bili hrvatski národnjaki v dva tabora razcepljeni in tako nesložni niso dosti opravili nasproti madjarski vladi in domačim odpadnikom madjaronom. Zdaj gre vse na bolje, odkar je med rodoljubi sloga in edinost.

Na Laškem so se duhovi streznili; pihati je začel drug veter, in mnogi listi, ki so prej slepo trobili v rog brezverskih framazonov, odrekli so jim pokorščino in pišejo o papežu bolj pravično. V največjih mestih, kakor v Rimu, Milanu in Turinu so katoličani pri občinskih volitvah lepe uspehe dosegli. — Pri volitvah na Nemškem je bilo voljenih 96 poslancev od katoliškega središča (centrum), 74 lutrovskih konservativcev, 50 národnih liberalcev, 44 socialistov, 19 Poljakov, 16 antisemitov (protijudovcev) in še več manjših strank. Socialisti so pridobili 8 sedežev, antisemiti 10 in Poljaki 2. Misli se, da bo vojaška predloga z malo večino sprejeta.

Gospodarske stvari.

Polaganje mokre hrane konjem. Konjem ne škoduje nič tako zelo, kakor mokra hrana. Razvada ta je splošna, in vzroki, ki jih navajajo za to, so dostikrat zelo čudni. Nekteri pravijo: Živalim tekne mokra hrana bolje; drugi navajajo, da je konj z moko hrano mnogo prej opravljen; navadno pa ljudje ne mislijo nič in polagajo moko hrano, ker je bila vedno taka navada. Resnica pa je, da potrebujejo živali manj časa, da zaužijejo moko hrano, nego jim je treba za suho. To je pa ravno glavna napaka mokre hrane. Ako se

klada suha hrana, mora jo žival počasi prežvekovati in jo po gobci obračati, da jo premoči s slinami. Ako je hrana že mokra, pride v želodec, predno se je pomešala s slinami. Želodec pa ne more veliko opraviti s hrano brez slin. Taka hrana je neprebavna in gre večinoma neprebavljena z iztrebki ven. Po mnogih poskušnjah se je dokazalo, da prebavljajo konji suhe hrane 6- do 8krat več, nego mokre. Konji, katerim se polaga mokra hrana, videti so navadno lepo rejeni, ali napeti so samo od premnogo zaužite vode. Poté se lahko in opešajo in se torej ne dajo dobro porabiti za težka dela. Dostikrat oslabi zaradi tega tudi želodec, in žival lahko dobi kōliko. Tudi se zelo veliko hrane potroši, ako se polaga mokra. Kajti očitno je, da se zastoj polaga oves, kateri se nahaja neprebavljen v konjščaku, ker se ravno ni porabil za hrano in krepljenje konja, posestnik je pa vendar moral plačati zrnje. Zato ne moremo dosti svariti pred polaganjem mokre hrane. Kdor hoče skrbeti za svojo žival in jo varovati, daje naj ji samo suhe hrane in čiste vode. Kdor je le malo časa pokladal suho krmo, gotovo ne bo več mokre.

O uživanju sadja. Vsaka gospodinja dobro ve, kako dobro tekne po jedi eno ali drugo sadje in kako dobro je zlasti po zimi vkuhano sadje. Le malo gospodinj pa ve, kako veliko zdravilno in hranilno vrednost ima sadje; ko bi to vedele, dajale bi ob času, kedar je dovolj sadja, svoji družini vedno polno košarico na prosto porabo. Koliko mater, zlasti po mestih, toži, da so otroci blede, da boleajo za pomanjkanjem krvi! Deset zdravnikov je skrbna mati že vprašala za svet, in vsak ji je kaj drugega zapisal, ali nič ni pomagalo. A vendar imajo sredstvo, ki trajno ozdravi to bolezen, in to je sadje. Sadje dela kri! Zatorej gospodinje in matere, ne bodite skope s sadjem. Vsak dan naj bo sadje na mizi, otroci naj ga pa jedó, kolikor se jim ga le ljubi. Kuhanega sadja je moči več použiti nego surovega, ker surovo napenja v veliki množini použito.

Vrt.

Novičar.

Na Koroškem. Toča je pobila v Bilčovsu, Velinji vesi, Svečah, na Poljani, v Svetni vesi in deloma v Št. Janžu v spodnjem Rožu. Ubogi kmet! Tudi okoli Tigerč in Blatograda je toča klestila, pa že poprej. — Ko je bil Kotmirski župan kaznovan z globo 20 gld. zavolj slovenskega uradovanja, pritožil se je na deželno vlado. Tista je kazen sicer znižala, pa ne čisto preklicala. Torej se je župan pritožil na ministerstvo in tam je pravico našel. Z odlokom z dné 1. rožnika 1893, št. 1207, ste bili ob veljavo djani obe razsodbi. — V Greifenburgu so odkrili spomenik rajnega Krškega knezoškofa dr. Petra Funderja. Ghon je imel slavnostni govor. — Na Celovških latinskih šolah je bilo v pretečenem šolskem letu 413 učencev, med njimi samo 59 Slovencev. Naj bi rodoljubi za to skrbeli, da se to žalostno razmerje zboljša! Vsprejemne preskušnje za prvi razred latinskih šol bodo že 14. in 15. t. m. (mal. srpana), ne pa 15. in 16. t. m., kakor je bilo s početka naznanjeno. — Včeraj 9. mal. srpana je bil menda kmetijski učitelj gosp. dr. Kramar v Libeličah in je tam govoril v gostilni pri „Nemcu“. Bojimo se, da ni bilo dosti poslušalcev, ker je bil shod napovedan samo v „Mittheilungen“, katerih slovenski kmetje ne berejo, ker bi jih tudi ne razumeli. Če pojde tako naprej in kmetijska družba govorov g. Kramarja ne bo naznanjala vsaj v uradni „Celovčanki“, ako jih že nikakor neče naznanjati tudi v „Miru“, ki je po deželi najbolj razširjen, ne bo nam ostajalo družega, ko da se pritožimo zoper tako, očitno proti Slovincem naperjeno postopanje na poljedelsko ministerstvo! Tisti dan (9. mal. srpana) je bil tudi v Melbičah na Zili shod kmetijske podružnice ter se je menda ustanovila nemška posojilnica po načrtu Reiff-eisen. Tudi o tem shodu je najbrž malokdo kaj zvedel, ker se je razglasil samo v listu „Mittheilungen“. — Toliko zaželeno novo cesto po Humberški rebri so začeli graditi minuli teden po progi spod Trampičem do Pekovca. — Telegrafično postajo ustanovljajo na Bistrici v spodnjem Rožu; ondote fuzine dobijo električno pripravo in razsvetljavo. — Ziljsko železnico gradijo sedaj po celej progi od Podkloštra do Šmohora. — Na predvečer godu sv. Cirila in Metoda je v krasni noči gorelo vse polno kresov na čast sv. Cirilu in Metodu. Iz Celovca smo jih videli kakih 40, ker od tod se vidijo le taki, ki so na najvišjih hribih. Videli smo čarobno lepe krese na Peci, na Obirju, na Žingarici, na Jepi, na Osojnici, pri Djekšah, pri Vrbskem jezeru itd. Iz Rožne doline smo čuli streljanje. Več poročamo prihodnjič, ko nam dojdejo poročila iz drugih dolin. — Shod Beljaške podružnice sv. Cirila in Metoda v Štebnu se je dné 29. rožnika prav dobro obnesel. Govoril je prav lepo gosp. Kandut. Peli pa so pevci iz Šmihela. Igrala se je igra „Oreh“. Dopis priobčimo prihodnjič. — Iz

Beljaške okolice se nam poroča, da je bilo tam videti nad 20 lepih kresov. Posebne hvale vredni so fantje, ki so zanetili kresove na vrhu gorskih velikanov Jepe in Dobrača.

Na Kranjskem. Okoli Krškega je toča pobila. — Nove zvonove dobijo na Igu, na Krki in v Stiški vasi pri Crkljah. — Mestna hranilnica se bo ustanovila v Novem mestu. — Po mnogih kranjskih cerkvah se je praznovala 300letnica zmage pri Sisku. Posebno slovesno se je ta spomin obhajal v mestu Sisku na Hrvaškem. — „Novice“ obhajajo letos svojo 50letnico. — Da se izvršijo sklepi katoliškega shoda, ustanovili so kranjski duhovniki „katoliški sklad“, za ktereга pridno nabirajo. Ustanoviti hočejo bojda katoliško gimnazijo in učiteljsko pripravnico.

Na Štajerskem. V Rogatcu je umrl umirovljeni davkar Burja. — V Sikoli je strela ubila dva lepa konja. — V Vojniški hiralnici je 104 bolnikov. — Častni kanoniki so postali č. g. g.: J. Bosina, dekan v Kozjem; J. Meško, župnik v Št. Lovrencu; Karol Gajšek, dekan v Doberni, in Ant. Hajšek, dekan v Slov. Bistrici. — Hudo bolni so Graški knezoškof dr. Zwerger.

Na Primorskem. V Gorici je umrl zdravnik dr. Babarovič. — Goriški „Sokol“ je ustanovil tamburaški zbor. — V Srpenci so dobili telegraf. Tudi v Solkanu ga bodo dobili. — V morju pri Miljah je utonil kmet Stefe.

Po drugih deželah. Nadvojvoda Franc Ferdinand potuje zdaj po Avstraliji in je popolnoma zdrav. — Velika tovarna je pogorela v Novem Jorku v Ameriki. 5 ljudij je zgorelo. — Do zdaj je letos prišlo v Rim že do 90.000 romarjev. — V Novem Jorku se je podrla nova hiša in pod seboj pokopala 125 ljudij. — Družbo tatov so zaslačili v Milanu na Laškem. Čudno je to, da so sami olikani gospodje! Omika brez vere ni nič. — Huda suša je letos na Angleškem. Ne bo ne žita, ne krme. — V Meki na Turškem kolera strašno razsaja. Tudi na Francoskem se je že prikazala. — Lepa slavnost je bila nedavno v Dubrovniku v spomin hrvaškega pesnika Gunduliča. — Pri Moskvi na Ruskem je med Božjo službo začela goretí Romanovska cerkev; 136 ljudij se je zadržalo. — Potopila se je angleška vojna ladija „Viktorija“; pri tem je 400 mornarjev konec storilo. — Sibirsko železnico zida vsaki dan 6000 delavcev. V šestih letih bo gotova. — V Kanzi (Amerika) se je podrla velika gostilnica in zasula 75 ljudij. 20 jih je mrtvih ostalo, druge so ranjene na dan privlekli. — V Zagrebu se bo zidala nova hiša za „glasbeni zavod“. Dežela je dala v ta namen 60.000 gld.

Raznoterosti.

Ali se jokajo živali? Nekteri učenjaki trdijo, da tudi nekte re živali solzijo. Pes, konj, slon, medved, jelen in razne opice točijo solze, kedar so žalostne. Opica, ki se imenuje šimpanz, se joka, kedar se boji, da bode kaznovana; slon solzi, ako ga lovci vjamejo, in jelen, kedar ne more več ubežati svojim preganjalcem.

Hitrost vlakov. Na Francoskem železnični vlaki letijo za eno uro 65—80 kilometrov daleč (1 kilometer je blizu 13 minut); največa hitrost francoskih vlakov znaša 120 kilometrov za eno uro. Na Angleškem letijo vlaki poprečno 74—85 km. za uro, največa hitrost pa je 125 km. za uro. V Belgiji poprečna hitrost za eno uro znaša 78 km., največa 100 km. Na Holandskem poprečno letijo vlaki za uro 78 km., največa hitrost 90 km. Na Nemškem poprečna hitrost je 65 km., največa 85 km. Na Avstrijskem in Ruskem poprečna hitrost znaša za eno uro 60 km., največja 66 km. Na Laškem 70 km., največa 80 km. V Ameriki poprečna hitrost za uro je 66 km.; največa hitrost pa tam ni omejena, včasih pa je celó strahovita! Pri nas grejo vlaki na nevarnih mestih kar največ možno počasi, v Ameriki pa je narobe; tam na najbolj nevarnih krajih letijo vlaki kar najhitreje morejo, da bi nevaren kraj tako rekoč preleteli; včasih se seveda zgodi, da se takoj za vlakom most podere.

Delo diči tudi vladarja. Ruski cesar Peter Veliki naučil se je na Holandskem staviti ladije. Ko se je vrnil v svojo domovino, delal je pridno z drugimi tesarji vsak dan v ladjarnici in nadzoroval ob enem stavljenje ladij. Kakor drugi delavci sprejemal je tudi on dnevno plačo. Enkrat se je vračal iz ladjarnice ves utrujen in lačen domú, medpótoma si je kupil kruha in sira in med tem, ko je to jedel, šel je k cesarici, svoji soprogi, dal ji je z veselim obrazom srebrn rubelj, svojo dnevno plačo, in rekel: „Glej, mogel bi te preživiti, ako bi tudi cesar ne bil!“

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Za farne oskrbnike gređó č. g. g. kaplani: Jož. Drdlik iz Tinj v Gorenče; Karol Kirchmaier iz Libelič v Št. Jurje nad Trušnjami; Ant. Pru-

*) „... scharfe Abfuhr der slavisch-klerikalen Partei.“

cher iz Trga v Št. Lovrenc pri Šmohoru. — Pre-
meščeni so č. gg. kaplani: Janez Drunecy iz
Požarnice v Libelče; Jož. Fehr iz Sovodja v Št.
Lenart v zgornji Lavantinski dolini; na njegovo
mesto pride dr. Flor. Hiebaum iz Šmohora v So-
vodje; Fel. Scharf iz Št. Lenarta v Wolfsberg;
Prim. Matevšič iz Št. Jakoba v Kaplo na Dravi.
— Semeniški duhovniki so nameščeni kot kaplani
č. gg. Mat. Germ v Št. Jakobu v Rožni dolini;
Alojzij Hutter v Hodišah; And. Pirker v Trgu,
Volbenk Serajnik v Tinjah; Ant. Stress v Pli-
berku in Anton Sturm v Šmohoru. — P. Herman
Pauer, O. S. B. bode začasno pomagal v Št. Janžu
na mostiču.

Novomašniki Krške škofije.

Duhovniško posvečevanje bode letos v Celovcu
dné 12., 14. in 16. mal. srpana. Nove maše bodo
peli iz IV. leta č. gg. Brabenec Josip, dné
23. mal. srpana v Beljaku. Ehrlich Martin, dné
10. kimovca v Žabnicah. Křemen Vekoslav, dné
23. mal. srpana v Loreti ob Vrbskem jezeru (pridi-
guje č. g. Štefan Bayer, kaplan v Dobrli vesi).
Schiwitz Drag, dné 30. mal. srpana v Wolfs-
bergu (prid. vč. L. Walder, župnik v Wolfsbergu).
— Iz III. leta č. gg. Ebner Ivan, dné 6. vel.
srpana pri Sv. Jakobu v Ljubljani (prid. preč. g.
J. Rozman, župnik in kanonik v Ljubljani). Hribar
Jos., dné 6. vel. srpana v Mohličah (prid. vč. J.
Skerbine, župnik v Vogrčah). Hrodek Ivan, dné
23. mal. srpana v Seebensteinu na Nižjem Avstrijs-
kem (prid. J. Feltl, župnik). Kaponig Drag,
dné 23. mal. srpana v Maria Feichtu (prid. č. g.
Št. Ogertschnig, župnik v Malem Št. Vidu). Quitt
Iv., dné 23. mal. srpana v Stainzu na Štajerskem.
Rozman Jos., dné 23. mal. srpana v Št. Jurija
nad Celovcem (prid. preč. g. Ant. Wakonig, prošt
v Spod. Dravogradu). — Č. o. Christian Siegr.,
O. S. B., dné 30. mal. srpana v Dobrli vesi (prid.
vč. g. o. dr. Al. Cigoj, O. S. B.) Č. o. Simets-
berger Blazij, O. S. B., dné 25. mal. srpana v
Kirchheimu na Zgornjem Avstrijskem (prid. vč. g.
o. Gal. Jäger, O. S. B.) —zm—

Poslano.*

**Predlog, stavljen slavnemu odboru „katoliško-po-
litičnega in gospodarskega društva za Slovence
na Koroškem“.**

V občje je priznano, koliko je že v tako pri-
merno kratkem času svojega obstanka in delovanja
naše katoliško-politično in gospodarsko društvo nam
koroškim Slovincem, posebno pa nam kmetom ko-
ristilo. Vkljub mnogobrojnim zaprekam se ni dalo
oplašiti ter je večinoma doseglo svoje dobro pre-
vdarjene namene. Le škoda, da se več članov ne
pusti vpisati temu, za Slovence jako koristnemu
društvu in zagadel mu manjka materijalnih
močij, vsled katerih bi bilo možno vstreči najglav-
nejšim željam slovenskih kmetov. Kolikokrat že
sem imel priložnost slišati, ko se je izražala želja
po slovenskem strokovnem kmetem časopisu; ko-
likokrat se je obžalovalo, da slovenski kmet na Ko-
roškem ne more biti vdeležen takih pravic, ka-
koršnih izpostavljuje n. pr. kmetijska družba kranj-
ska svojim članom in kakoršnih uživati imajo pri
nas od koroške c. k. kmetijske družbe prednost
večinoma le nemški njeni člani! Se vé da se bode
tu zavrnilo, češ: zakaj pa slovenski kmetje ne pri-
stopijo kot družniki koroški kmetijski družbi, imeli
bi tudi oni tiste pravice, kakor jih imajo Nemci?
Da, na prvi hip bi človek temu pritrdil. Pa skuš-
nja nam je pokazala, da je mnogo slovenskih članov
izstopilo zaradi tega, ker so se preoblikovali prezi-
rale njih opravičene zahteve, in ker nemškega lista
„Mittheilungen“ ali niso znali brati, ali pa ga niso
umeli. Nimam namena s tem morebiti žaliti c. k.
kmetijsko družbo koroško, če ravno bi se smelo od
nje več prijaznosti pričakovati. No pa tudi v tem
oziru je že storila en korak naprej, ker je nastavi-
vila — po uplivu katoliško-političnega in gospodar-
skega društva — slovenskega potovalnega učitelja.
Jako veseli smemo biti tega vspeha, pa želeli je,
da bi šla še dalje! V to svrhu mislim, naj bi se
slavni odbor katoliško-političnega in gospodarskega
društva blage volje porazumel s c. k. kmetijsko
družbo koroško, namreč, da bi se ustanovile po slo-
venskem Koroškem slovenske kmetijske podružnice
z lastnim delokrogom tako, kakor so nemški „Gau-
vereini“ in pa da bi se dal slovenskim članom slo-
venski kmetijski list. Ker pa, kakor je naprej vidno,
kmetijsko družbo takov list preveč stane, naj pa
bi ona — če treba po posredovanju kat.-polit. in
gosp. društva — izposlovala od kmetijske družbe
kranjske toliko iztisov „Kmetovalca“, kolikor bi jih
potrebovala za slovenske člane. Gotovo bi pri tem
podjetji ne trpela nobene zgube, ker znana je brez-
sebičnost kranjske kmetijske družbe, ktera tudi
svojim nemškim udom nemškega „Oekonomia“ po-

* Za to rubriko prevzame uredništvo le toliko odgo-
vornosti, kar mu naklada tiskovni zakon.

šilja. Pridejala bi „Kmetovalcu“ samo malo pri-
logo z najvažnejšimi naznanili. Sleherni mi bo
pritrdil, če rečem, da priraste kmetijski družbi ko-
roški v primerno kratkem času dober tisuč udov
ona bi pri 2000 gld. več dohodkov svoj račun prav
lahko našla in slovenskim kmetom bilo bi veliko
pomagano. Po tej poti bi imel še le pravo prilož-
nost, gosp. potovalni učitelj vspešno poučevati slo-
venske kmete, ker nadejati se je, da bi slovenske
podružnice veselo rastle in da bi tega pouka tudi
tisti kmet bil deležen, ki morda časnikov imeti ne
more, ali pa tistih brati ne razume.

Ni se pa bati, da bi po tem takem naše kat.-
polit. in gosp. društvo ne moglo vspevati, marveč
nadejati se je, da pridobi mnogo novih udov in
podpornikov, ker bode ljudstvo, bolj poučeno v go-
spodarstvu, tudi uvidelo potrebo izobraževanja v ka-
toliških in političnih zadevah! Slavni odbor naj bla-
govoli ta moj predlog presoditi, in potrebno ukreniti.

Dev. Marija na Zili, 25. rožnika 1893.

Vilčnik, kmetovalec.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Apače in okolico
napravi dne 16. julija 1893 ob 3. uri popoldne v
gostilni Antona Božiča, p. d. pri Jakobiču, v Apačah
svoj letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. —
K obilni udeležbi uljudno vabi vse zavedne Slo-
vence in Slovenke

načelnništvo.

Za pogorelce v Brdu in Zahomcu v
Ziljski dolini darovali so sledeči čast. gospodje:

V 18. šte. „Mira“ izkazano 106 gld. 50 kr.
Anton Žák, stolni vikar v Celovcu 2 " — "
J. Lubej, župnik v Slov. Šmihelu 5 " — "
Skupaj 113 gld. 50 kr.

Loterijske srečke od 1. mal. srpana.

Gradec 33 38 77 56 81
Dunaj 29 61 77 39 42

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	30	6	60
rž	4	50	5	65
ječmen	4	20	5	25
oves	3	—	3	75
hejda	5	10	6	40
turšica (sirk)	4	10	5	20
pšeno	7	20	9	—
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	30	2	10
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 30 kr. do 3 gld. — kr.,
kislo 1 gld. 30 kr. do 2 gld. 50 kr., slama po 2 gld.
— kr meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 70 do
75 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole
plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Mala kmetija,

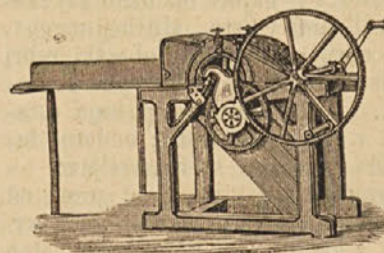
okoli 5 oralov zemljišča, 5 birnov posetve, nekaj
gozda še stoji, pohištvo v dobrem stanu, se prodá,
ker gre lastnica za možem v Ameriko. Cena
1700 gld. Več pové Marija Kanalec p. d. Gla-
žarca, Podturjo (Riegersdorf).

Kmetijski stroji.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se
obrne naravnost na tovarno

Konrada Prosch-a,

kolodvorska cesta v Celovcu,

kjer se dobijo naj-
novejše mlatilnice,
slamoreznice, ge-
peljni itd.

Tudi se pohabljeni
stroji v lastni
delavnici poprav-
ljajo. Točna po-
strežba.

Cenike pošilja zastoj.

Lepa kmetija

na ravnem, čisto novo pohištvo, 30 oralov sveta,
ki obstoji iz njiv, travnikov, zaraščenega gozda in
lastnega pašnika, vse zemljišče v enem kosu, se
prodá za 4400 gld., 2000 pa lahko na hiši ostane.
Prodá se tudi tako, da nekaj zemljišča (kakih 10
oralov) še lastniku ostane; potem se dobi kme-
tija seveda boljši kup. Več pové uredništvo „Mira“.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijacejske kap-
ljice za želodec

zdavno preverjeno in
znano zdravilo s čvr-
stilnim in krepljivim
uplivom pri motenem
prebavljanju, pri
krču v želodecu in
zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1/2 tucata
1 gld., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Flaše za ol (pivo)

s patentiranim zaklepom prodaja

Jurij Treffer,

trgovec z glaževino in porcelanom v Celovcu
na novem trgu zraven Dorerjeve kavarne.

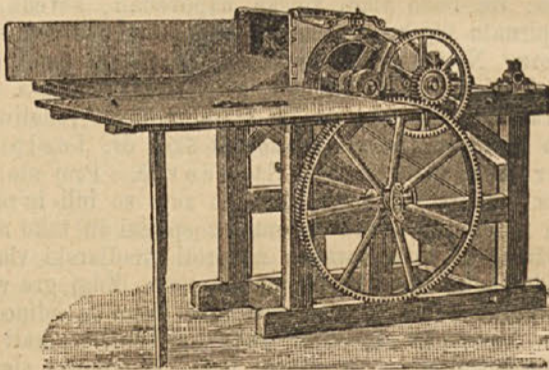
Kdor jih vzame vsaj 50, dobi jih po tovarniški ceni:
polulitre po 10, litre po 11 kr.

Kdor si hoče napraviti dobro kavo,
naj si kupi pristne

Ölzove kave

Ölzova kava
je najboljša in najčistejša primes za
kavo.

Ölzova kava
nema v sebi ne hrušk, ne pese, ne sirupa.
Dobi se v vseh prodajalnicah za
tržaško blago.

Valentin Riepl

v Celovcu, Badgasse št. 5.

Zaloga vsakovrstnih strojev,

kmetijskih in šivalnih strojev, koles za te-
kanje (biciklov), sesalk itd. Prevzame tudi
vodovode in napelje vodo tudi na višavo.

Zaupnih mož v vsakej fari.

Velevažno, čez četr stoletja obstoječe, povsod izvanredno
zaupanje in spoštovanje uživajoče domače denarstveno pod-
jetje (poroštvni zaklad znaša čez 20 milijonov kron), čigar
glavni sedež je na Dunaju, koje je cesarsko kraljevo privi-
legirano ter je pod vrhovnim nadzorstvom visoke c. kr.
državne vlade in čegar vsestransko priznana blagonsno de-
lovanje se razteza po vseh pokrajinah naše avstrijske domo-
vine, pooblašča v vsakej fari po jednega zaupnega moža
z nalogo, pospeševati večje razširjenje tega podjetja v do-
tičnem kraju.

Razumne, čislane in v denarstvenem obziru popolno za-
upanje uživajoče osebe, koje si želijo pridobiti vedno rastoči
postranski zaslužek za mnogo let, blagovolijo naj pod znamko
„201.191. Graz postlagernd“ več poizvedeti.